

งานวิจัยนำอ่าน

ประจำเดือน เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๗

ฉบับที่ ๔/๒๕๖๗

ชื่องานวิจัย :

การพัฒนาการใช้ประโยชน์ความตกลงว่าด้วยการอำนวยความสะดวกการขนส่งข้ามพรมแดนในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง (GMS Cross-Border Transport Facilitation Agreement: GMS CBTA)

ผู้เขียน :

สถาบันระหว่างประเทศเพื่อการค้าและการพัฒนา ร่วมกับ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ความตกลงว่าด้วยการอำนวยความสะดวกการขนส่งข้ามพรมแดนในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง (GMS Cross-Border Transport Facilitation Agreement: GMS CBTA) มีวัตถุประสงค์เพื่อการอำนวยความสะดวกด้านการขนส่งข้ามแดนและส่งเสริมการประกอบการขนส่งสินค้าและผู้โดยสารทางถนน รวมทั้งการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ โดยพัฒนากฎหมาย ระเบียบ ขั้นตอนและพิธีการทั้งหลายที่เกี่ยวข้องกับการข้ามแดนของประชาชน ยานพาหนะและสินค้าที่เกี่ยวกับความรับผิดชอบของผู้ประกอบการขนส่งระหว่างประเทศสมาชิก มีความเรียบง่าย สอดคล้องและเป็นไปในแนวทางเดียวกัน

ปัญหา อุปสรรค

เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานบริเวณด่านพรมแดนและผู้ประกอบการขนส่งข้ามพรมแดนยังคงมีความวิตกกังวลเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากความตกลงดังกล่าวในระดับต่ำ มีสาเหตุดังนี้

๑ ประเทศภาคีในความตกลง GMS CBTA ยังไม่ได้ให้ความสำคัญมาปฏิบัติอย่างครบถ้วนและเป็นรูปธรรม เนื่องจากบางประเทศ มีกระบวนการเกี่ยวกับการปรับปรุง ระเบียบภายในประเทศ

๒ เจ้าหน้าที่และผู้ประกอบการในพื้นที่ยังขาดความรู้ และความเข้าใจในการนำสิทธิประโยชน์จากความตกลง GMS CBTA มาใช้ในกระบวนการขนส่งข้ามพรมแดนให้สะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

๑ เพื่อเก็บข้อมูลภาคสนาม โดยรวมถึงการสำรวจ การสัมภาษณ์ การจัดประชุมระดมความคิดเห็นกลุ่มย่อย โครงการวิจัยการพัฒนาการใช้ประโยชน์ความตกลงว่าด้วยการอำนวยความสะดวกการขนส่งข้ามพรมแดนในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง (GMS CBTA)

๒ เพื่อประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพื้นที่เกี่ยวกับสถานะปัจจุบันและความคืบหน้าการดำเนินงานภายใต้ความตกลงว่าด้วยการอำนวยความสะดวกการขนส่งข้ามพรมแดน ในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง (GMS CBTA) ปัญหา อุปสรรค และโอกาสการดำเนินงานภายใต้ความตกลงว่าด้วยการอำนวยความสะดวกการขนส่งข้ามพรมแดนในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง (GMS CBTA)

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

๑. การเร่งการเจรจาทำพิธีสาร (Protocol) ทวิภาคี

๖. การจัดตั้งคณะทำงานติดตามและเฝ้าระวัง (Monitor) สถานการณ์ด้านการขนส่งข้ามพรมแดน

๒. จัดตั้งกลไกความร่วมมือของคณะกรรมการร่วมรัฐและเอกชนในพื้นที่ชายแดน

๗. การเจรจาผลักดันด้านการขนส่งข้ามพรมแดนในกรอบอื่น ๆ ขงภูมิภาค เช่น ACMECS, Lancang-Mekong Cooperation (LMC), ASEAN, หรือ ASEAN-China

๓. ริเริ่มการเจรจารอบความตกลงด้านการขนส่งข้ามพรมแดนในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงฉบับใหม่

๘. การพัฒนาระบบการขนส่งข้ามพรมแดนผสมผสานหลายรูปแบบ (Multimodal Transportations)

๔. ผู้ประกอบการขนส่งและโลจิสติกส์ควรเร่งแสวงหาคู่ค้า (Partners) ใน สปป.ลาว เมียนมา กัมพูชา เวียดนาม และจีน

๙. จัดทำแผนพัฒนาระบบการขนส่งที่ยั่งยืน (Sustainable Transportation)

๕. จัดตั้งหน่วยงานกลาง (Focal Point) ระดับท้องถิ่น

๑๐. การพัฒนาระบบดิจิทัลในกระบวนการขนส่งข้ามพรมแดน

งานวิจัยนำอ่าน

ประจำเดือน เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๗

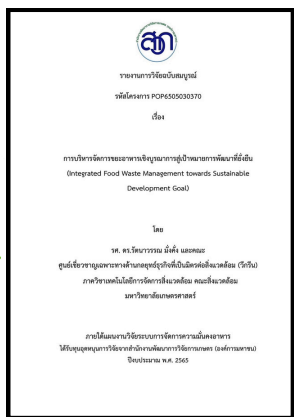
ฉบับที่ ๑๐/๒๕๖๗

ชื่องานวิจัย : การบริหารจัดการขยะอาหารเชิงบูรณาการสู่เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Integrated Food Waste Management towards Sustainable Development Goal)

ผู้เขียน : รศ. ดร.รัตนาวรรณ มั่งคั่ง และคณะ ศูนย์เชี่ยวชาญเฉพาะทางด้านกลยุทธ์ธุรกิจที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (วิกรีน) ภาควิชาเทคโนโลยีการจัดการสิ่งแวดล้อม คณะสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เข้าถึงข้อมูลได้ :

ผลการศึกษา :

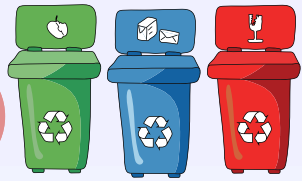
- ประเทศไทยมีปริมาณการเกิดขยะอาหารประมาณ 12 ล้านตันต่อปี มาจากภาคครัวเรือนเป็นหลัก (77%) ตามด้วยภาคธุรกิจบริการด้านร้านอาหาร (18%) และ ภาคธุรกิจการจัดจำหน่ายอาหาร (5%) โดยมีดัชนีขยะอาหารภาคครัวเรือน 97 กก./คน/ปี ดัชนีขยะอาหารบริการด้านอาหาร 29 กก./คน/ปี และดัชนีขยะอาหารการจัดจำหน่ายอาหาร 16 กก./คน/ปี
- การเกิดขยะอาหารของครัวเรือน มีสาเหตุหลักจากขั้นตอนการรับประทานอาหาร เพราะการทานอาหารแบบหลากหลาย การไม่ทานวัตถุดิบบางอย่าง และการที่อาหารมีรสชาติไม่ถูกปาก โดยเป็นส่วนที่ยังคงรับประทานได้ 46% ถูกนำไปกำจัดโดยเทศบาล (84%) ทำเป็นอาหารสัตว์ (13%) และทำปุ๋ยหมัก (2%)

ปัญหาและอุปสรรคสำคัญของภาคครัวเรือน

- การขาดความรู้และความตระหนักในการจัดการขยะอาหาร ทำให้ไม่มีการวางแผนเรื่องการจัดซื้ออาหารที่เหมาะสม
- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่มีการจัดเตรียมถังขยะสำหรับใส่ขยะอาหารโดยเฉพาะ ไม่มีระบบเก็บและจัดการขยะอาหาร ไม่มีความสามารถในการเข้าถึงเทคโนโลยีที่ช่วยในการจัดการขยะอาหาร รวมทั้ง ไม่มีแพลตฟอร์มเชื่อมโยงผู้ต้องการบริจาคและรับบริจาคอาหารส่วนเกินหรือต้องการนำขยะอาหารไปใช้ประโยชน์ อย่างไรก็ตาม พบว่า การให้ข้อมูลกับครัวเรือนว่าทางองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะนำขยะอาหารที่ได้รับการคัดแยกไปใช้ประโยชน์เพื่อหมักปุ๋ยและนำไปบำรุงต้นไม้ ทำให้มีการคัดแยกขยะอาหารเพิ่มขึ้น

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการจัดการขยะอาหารอย่างยั่งยืน

- สร้างความรู้ความเข้าใจเรื่องผลกระทบด้านขยะอาหาร เพื่อให้เกิดความตระหนักในการคัดแยกขยะอาหารที่ต้นทาง
- มีการสนับสนุนจากภาครัฐในการแจกถุงรวบรวมขยะอาหารโดยเฉพาะ รวมถึง มีการจำแนกมาตรการลดปริมาณขยะอาหารควบคู่กับการออกกฎหมายเรื่องความรับผิดชอบในการจัดการขยะอาหารของทุกภาคส่วน
- สร้างข้อกำหนดในการบริจาคและรับบริจาคอาหารส่วนเกิน การนำขยะอาหารไปใช้ประโยชน์สร้างมูลค่าเพิ่ม และมาตรการส่งเสริมให้กับผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นระบบ ตลอดจน การคิดค่าใช้จ่ายในการรับกำจัดขยะตามปริมาณขยะอาหารที่ต้องนำไปโดยการจัดเก็บค่าธรรมเนียมต่อหน่วย หากไม่มีการแยกหรือไม่ลดการทิ้งขยะก็ต้องจ่ายที่อัตราตามที่จัดเก็บในปัจจุบันหรือสูงกว่าเดิมเล็กน้อย แต่หากลดปริมาณการทิ้งได้ก็ควรจะต้องเสียค่าธรรมเนียมต่ำกว่าเดิม ควบคู่ไปกับการคิดปริมาณที่ทิ้งตามจริง
- การจัดการขยะอาหารอย่างยั่งยืนต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบ คำนึงถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกภาคส่วน เพื่อขับเคลื่อนสู่เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในการลดปริมาณขยะอาหาร

